

Warszawa, dnia 29 marca 2019 r.

KOMUNIKAT
Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki
Nr 24 /2019
w sprawie

poziomu mnożników, współczynników sezonowych i rabatów, o których mowa w art. 28 ust. 1 lit. a)-c) Kodeksu taryfowego, uwzględnianych w kalkulacji taryf dla usług przesyłania paliw gazowych
na okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

1. Wprowadzenie

W myśl art. 23 ust. 2 pkt 11a ustawy – Prawo energetyczne do zakresu działania Prezesa URE należy m.in. (...) wykonywanie obowiązków organu regulacyjnego wynikających z rozporządzeń przyjętych na podstawie art. 8 oraz art. 23 rozporządzenia 715/2009¹, w tym także rozporządzenia Komisji (UE) 2017/460 z 16 marca 2017 r. ustanawiającego kodeks sieci dotyczący zharmonizowanych struktur taryf przesyłowych dla gazu (Dz. Urz. UE L 72 z 17.03.2017 s. 29), zwanego dalej „Kodeksem taryfowym”.

Kodeks taryfowy wszedł w życie w dniu 6 kwietnia 2017 r. i od tego dnia jest stosowany, z wyjątkiem przepisów rozdziałów VI i VIII, które są stosowane od dnia 1 października 2017 r. oraz rozdziałów II, III i IV, które będą stosowane od dnia 31 maja 2019 r.

Stosownie do wymagań określonych w art. 28 ust. 1 Kodeksu taryfowego (stosowanym od dnia wejścia w życie) Prezes URE był zobowiązany do przeprowadzenia konsultacji z organami regulacyjnymi wszystkich bezpośrednio połączonych państw członkowskich UE oraz z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami dotyczących:

- a) poziomu mnożników,
- b) w stosownych przypadkach poziomu współczynników sezonowych i ich obliczeń określonych w art. 15 Kodeksu taryfowego,
- c) poziomów rabatów określonych w art. 9 ust. 2 i art. 16 Kodeksu taryfowego, tj. rabatów na punktach wejścia z terminalu LNG oraz rabatów stosowanych w celu obliczenia cen bazowych standardowych produktów z zakresu zdolności przerywanej,

w zakresie sieci przesyłowej będącej własnością Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., zwanego dalej „Operatorem” oraz sieci będącej własnością przedsiębiorstwa System Gazociągów Tranzytowych EuRoPol GAZ S.A., zwanego dalej „EuRoPol GAZ”, na której Operator pełni funkcję operatora systemu przesyłowego gazowego na podstawie decyzji z dnia 17 listopada 2010 r. znak: DPE-4720-4(8)/2010/6154/BT.

¹ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009 r. s. 36),

Po zakończeniu konsultacji, zgodnie z art. 41 ust. 6 lit. a) dyrektywy 2009/73/WE, krajowy organ regulacyjny podejmuje uzasadnioną decyzję dotyczącą aspektów, o których mowa w lit. a)–c) powyżej, biorąc pod uwagę stanowiska organów regulacyjnych bezpośrednio połączonych państw członkowskich.

Konsultacje² w zakresie mnożników, współczynników sezonowych, poziomów rabatów na punktach wejścia z terminalu LNG oraz rabatów stosowanych w celu obliczenia cen bazowych standardowych produktów z zakresu zdolności przerywanej zostały przeprowadzone w dniach 31 sierpnia – 31 października 2018 r. i dotyczyły sieci przesyłowej Operatora oraz sieci będącej własnością EuRoPol GAZ-u. W trakcie konsultacji wpłynęły 3 opinie od użytkowników systemu przesyłowego. Nie wpłynęły natomiast stanowiska organów regulacyjnych bezpośrednio połączonych państw członkowskich UE.

Przepisy rozporządzenia Ministra Energii z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 640) dotyczące współczynników korekcyjnych stosowanych do ustalania stawek opłat przesyłowych za usługi krótkoterminowe oraz na zasadach przerywanych (§ 48 i 49) obowiązują do dnia 30 maja 2019 r. W związku z tym w taryfie na 2020 r. będą miały zastosowanie przepisy rozdziału III Kodeksu taryfowego.

W związku z powyższym w punkcie 2 i 3 niniejszego komunikatu ustaliłem wartości mnożników, współczynników sezonowych i rabatów, o których mowa w art. 28 ust. 1 lit. a)-c) Kodeksu taryfowego, uwzględnianych w kalkulacji taryf dla usług przesyłania paliw gazowych na 2020 r.

Stosownie do postanowień art. 28 ust. 2 Kodeksu taryfowego kolejne konsultacje będą przeprowadzane w każdym okresie taryfowym począwszy od daty niniejszego komunikatu. Mając na uwadze, że obecnie zarówno w przypadku taryfy Operatora jak i EuRoPol GAZ-u okres taryfowy jest tożsamy z rokiem kalendarzowym, konsultacje, o których mowa w art. 28 Kodeksu taryfowego, będą przeprowadzane każdego roku.

2. Mnożniki, współczynniki sezonowe oraz rabaty, o których mowa w art. 28 ust. 1 lit. a)-c) Kodeksu taryfowego, do taryfy Operatora dla usług przesyłania paliw gazowych

2.1. Mnożniki, o których mowa w art. 28 ust. 1 lit. a) Kodeksu taryfowego.

Wartości mnożników do taryfy Operatora dla standardowych produktów z zakresu zdolności na 2020 r. przedstawia Tabela nr 1.

Tabela nr 1. Mnożniki – taryfa Operatora.

Usługa przesyłania gazu	Śróddzienna	Dobowa	Miesięczna	Kwartalna
Mnożnik	2,20	2,20	1,45	1,27

2.2. Współczynniki sezonowe, o których mowa w art. 28 ust. 1 lit. b) i art. 15 Kodeksu taryfowego.

Poziomy współczynników sezonowych do taryfy Operatora na 2020 r. dla poszczególnych rodzajów produktów z zakresu zdolności przedstawia Tabela nr 2.

² <http://www.ure.gov.pl/pl/biznes/konsultacje-spoleczne/konsultacje-prezesa-ure/7688,Konsultacje-w-zakresie-rabatow-mnozownikow-i-wspolczynnikow-sezonowych-do-taryf-na.html?search=90403391>.

Tabela nr 2. Współczynniki sezonowe – taryfa Operatora

Miesiąc\Rodzaj produktu	Śróddzienny	Dobowy	Miesięczny	Kwartalny
Październik	1,02	1,02	1,02	1,09
Listopad	1,10	1,10	1,10	
Grudzień	1,16	1,16	1,16	
Styczeń	1,21	1,21	1,21	1,12
Luty	1,10	1,10	1,10	
Marzec	1,05	1,05	1,05	
Kwiecień	0,99	0,99	0,99	0,90
Maj	0,89	0,89	0,89	
Czerwiec	0,82	0,82	0,82	
Lipiec	0,86	0,86	0,86	0,85
Sierpień	0,83	0,83	0,83	
Wrzesień	0,87	0,87	0,87	

2.3. Zastosowanie mnożników i współczynników sezonowych

Obliczone mnożniki i współczynniki sezonowe będą stosowane na wszystkich punktach wejścia i wyjścia do/z systemu przesyłowego gazu (gazu wysokometanowego i zaazotowanego) będącego własnością Operatora, z uwzględnieniem punktów wejścia/wyjścia do podziemnych magazynów gazu, do rozliczania usług świadczonych na zasadach krótkoterminowych.

Opłata za krótkoterminową usługę przesyłania gazu będzie obliczana wg następującego wzoru:

$$Op = Mn * Ws * Ss * Mu * T$$

gdzie:

- Op – opłata za krótkoterminową usługę przesyłania gazu (kwartalną, miesięczną, dobową lub śróddzienną),
- Mn – mnożnik,
- Ws – współczynnik sezonowy,
- Ss – stawka opłaty, odpowiednio dla wejścia/wyjścia [zł/MWh/h za h],
- Mu – moc umowna [MWh/h],
- T – liczba godzin świadczenia danej usługi krótkoterminowej [h].

Operator ma możliwość uwzględnienia w taryfie współczynników korekcyjnych będących iloczynem mnożnika i współczynnika sezonowego.

2.4. Poziom rabatów w punkcie wejścia do systemu przesyłowego z instalacji LNG - art. 28 ust. 1 lit. c) i art. 9 ust. 2 Kodeksu taryfowego.

Poziom rabatu w odniesieniu do taryf opartych na zdolnościach w punktach wejścia do systemu przesyłowego Operatora z instalacji LNG w taryfie na 2020 r. wyniesie 100 %.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 Kodeksu taryfowego w punktach wejścia z instalacji LNG (...) można stosować rabat w odniesieniu do taryf przesyłowych opartych na zdolności w celu zwiększenia bezpieczeństwa dostaw. Polski rynek gazu ziemnego należy do grupy rynków średniej wielkości o wysokim stopniu uzależnienia od dostaw z jednego kierunku. Krajowe wydobycie gazu ziemnego stanowi ok 27 % krajowego bilansu dostaw gazu ziemnego. Do 2017 roku głównym źródłem pozyskania gazu z zagranicy, pomimo rozbudowy połączeń międzysystemowych na

zachodniej i południowej granicy, był kierunek wschodni. Wysoki poziom uzależnienia rynku polskiego od dostaw gazu z jednego kierunku miał znaczący wpływ na poziom cen gazu. Dlatego Terminal LNG jako alternatywne źródło dostaw ma za zadanie wspierać procesy rozwoju konkurencji na rynku gazu. Uruchomienie Terminalu LNG w Świnoujściu stworzyło warunki wejścia na polski rynek gazu podmiotom, które funkcjonują na światowym rynku LNG. Wzrost konkurencji po stronie dostawców gazu służy poprawie pozycji negocjacyjnych spółek obrotu gazem w Polsce.

W związku z powyższym w przypadku punktu wejścia do systemu przesyłowego z Terminalu LNG w Świnoujściu, od momentu rozpoczęcia regazyfikacji tj. od czerwca 2016 r., stosowany jest rabat w wysokości 100 %. Rozwiązanie to zostało wprowadzone głównie przez wzgląd na kluczowe znaczenie terminalu LNG dla:

- zwiększenia bezpieczeństwa dostaw gazu do Polski poprzez dywersyfikację kierunków dostaw oraz zapewnienie dostępu do globalnego rynku gazu - w pełni niezależnego od perturbacji na rynku lokalnym i regionalnym,
- rozwoju konkurencji na krajowym rynku gazu poprzez stworzenie możliwości pozyskania gazu przez dostawców krajowych z nowego źródła.

2.5. Poziom rabatów stosowanych do obliczenia cen bazowych standardowych produktów z zakresu zdolności przerywanej - art. 28 ust. 1 lit. c) i art. 16 Kodeksu taryfowego

Dla usług przerywanych świadczonych w systemie przesyłowym będącym własnością Operatora ustalę rabat *ex-post*.

Zgodnie z art. 16 ust. 4 Kodeksu taryfowego rabat *ex-post*. Można stosować wyłącznie w punktach połączeń międzysystemowych, w których w poprzednim roku gazowym nie doszło do żadnej przerwy w zakresie zdolności spowodowanej ograniczeniami w fizycznym przepływie paliwa gazowego.

W związku z powyższym dla wszystkich punktów połączeń międzysystemowych oraz punktów wewnątrzsystemowych ustalę jedną metodologię opartą na zastosowaniu rabatu *ex-post*. Biorąc pod uwagę dane za lata poprzednie, z których wynika, iż prawdopodobieństwo przerywania usługi świadczonej na zasadach przerywanych jest niewielkie, rabatowanie cen bazowych standardowych produktów z zakresu zdolności przerywanych po ewentualnym fakcie przerywania usługi przesyłowej jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 16 ust. 4 Kodeksu taryfowego rekompensata ta będzie równa trzykrotności ceny bazowej (stawki) dobowego standardowego produktu z zakresu zdolności ciągłej i będzie wypłacana za każdy dzień, w którym nastąpiło przerywanie usługi.

3. Mnożniki, współczynniki sezonowe oraz rabaty, o których mowa w art. 28 ust. 1 lit. a)-c) Kodeksu taryfowego, do taryfy dla usług przesyłania paliw gazowych EuRoPol GAZ-u.

3.1. Mnożniki, o których mowa w art. 28 ust. 1 lit. a) Kodeksu taryfowego

Poziom mnożników dla produktów krótkoterminowych, został przedstawiony w Tabeli nr 5.

Tabela nr 5. Wartości mnożników dla produktów krótkoterminowych korygujące stawki opłat (ceny referencyjne) za wejście do lub wyjście z sieci EuRoPol GAZ-u, proponowane na 2020 r.

Usługa przesyłania gazu	Śróddzienna	Dobowa	Miesięczna	Kwartalna
Mnożnik	1,95	1,95	1,30	1,10

Mając na uwadze postanowienia art. 13 ust. 2 Kodeksu taryfowego, dla taryfy EuRoPol GAZ-u nie są ustalane współczynniki sezonowe, o których mowa w art. 15 Kodeksu taryfowego.

3.2. Zastosowanie mnożników.

Niniejsze mnożniki będą stosowane na wszystkich punktach wejścia i wyjścia do/z systemu przesyłowego gazu należącego do EuRoPol GAZ-u, do rozliczania usług świadczonych na zasadach krótkoterminowych.

Opłata za krótkoterminową usługę przesyłania gazu będzie obliczana wg następującego wzoru:

$$Op = Mn * Ss * Mu * T$$

gdzie:

- Op – opłata za krótkoterminową usługę przesyłania gazu (kwartalną, miesięczną, dobową lub śróddzienną),
- Mn – mnożnik,
- Ss – stawka opłaty, odpowiednio dla wejścia/wyjścia [zł/MWh/h za h lub zł/MWh/dobę za dobę],
- Mu – moc umowna [MWh/h lub MWh/dobę],
- T – liczba godzin lub dób świadczenia danej usługi krótkoterminowej [h lub doba].

3.3. Poziom rabatów stosowanych do obliczenia cen bazowych standardowych produktów z zakresu zdolności przerywanej - art. 28 ust. 1 lit. c) i art. 16 Kodeksu taryfowego.

Dla usług przerywanych świadczonych w systemie przesyłowym będącym własnością EuRoPol GAZ-u ustalę rabat *ex-post*.

Biorąc pod uwagę dane za lata poprzednie, z których wynika, iż prawdopodobieństwo przerywania usługi świadczonej na zasadach przerywanych jest niewielkie, rabatowanie cen bazowych standardowych produktów z zakresu zdolności przerywanych po ewentualnym fakcie przerywania usługi przesyłowej jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 16 ust. 4 Kodeksu taryfowego rekompensata ta będzie równa trzykrotności ceny bazowej (stawki) dobowego standardowego produktu z zakresu zdolności ciągłej i będzie wypłacana za każdy dzień, w którym nastąpiło przerywanie usługi

4. Uwagi użytkowników systemu przesyłowego, które wpłynęły w trakcie konsultacji.

W toku konsultacji wpłynęły uwagi 3 podmiotów. Zgłoszone uwagi dotyczyły:

- zbyt wysokiego poziomu mnożników w porównaniu do innych krajów europejskich, co może spowodować ograniczenia w krótkoterminowym imporcie gazu ziemnego z kierunku Niemiec i Danii;
- braku uzasadnienia stosowania współczynników sezonowych dla gazociągu przesyłowego EuRoPol GAZ-u, ze względu na wysokie obciążenie gazociągu przez cały rok;
- ze względu na ograniczoną dostępność produktów długoterminowych, ewentualne korzystanie z usług przerywanych w celu importu gazu może znacznie zredukować aktywność podmiotów, które nie mają dostępu do usług na zasadach długoterminowych;
- dyskryminacji uczestników rynku ze względu na zastosowanie 100% rabatu na punkcie wejścia z terminala LNG;
- wprowadzenia preferencyjnych stawek przesyłowych na granicy polsko-ukraińskiej w celu zwiększenia atrakcyjności oraz wykorzystania połączenia systemów gazowych, w związku ze wzrostem przepustowości w punkcie Hermanowice oraz planowaną rozbudową interkonektora na granicy PL-UA.

Odnosząc się do zgłoszonych uwagi, stwierdzam co następuje:

Przedstawione do konsultacji mnożniki i współczynniki sezonowe zostały skalkulowane/ustalone zgodnie z wymaganiami określonymi w Kodeksie taryfowym, z uwzględnieniem uwarunkowań rynkowych (poziom oferowanych usług przesyłowych, dostępność tych usług, strukturę zapotrzebowania na usługi długoterminowe i krótkoterminowe oraz związaną z nią strukturę przychodów z usług długoterminowych i krótkoterminowych, prowadzone inwestycje w zakresie rozbudowy systemu przesyłowego oraz spodziewane zmiany w zapotrzebowaniu na usługi przesyłowe w wyniku wygaśnięcia kontraktów historycznych), z poszanowaniem zasady równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców gazu ziemnego. Zastosowane wartości mają na celu z jednej strony – zapewnić ekonomiczne i efektywne wykorzystanie infrastruktury przesyłowej oraz zapewnić jej właścicielom stabilne finansowanie umożliwiające realizację inwestycji, z drugiej zaś – wspierać procesy konkurencyjne na rynku gazu ziemnego. Jednocześnie warto zauważyć, że w przypadku usług wirtualnego przesyłania zwrotnego stawki za te usługi są stosowane z rabatem 80% (zgodnie z § 14 Rozporządzenia taryfowego).

W przypadku gazociągu przesyłowego EuRoPol GAZ-u nie wprowadza się współczynników sezonowych.

Operator systemu przesyłowego publikuje dostępność usług przesyłowych na połączeniach transgranicznych – obecnie nie można mówić o braku dostępnych usług na zasadach długoterminowych na wszystkich punktach.

Ważna jest rola terminala LNG w zapewnieniu niezależności od dominującego wschodniego kierunku dostaw gazu ziemnego. Na podstawie art. 9 ust. 2 Kodeksu taryfowego został wprowadzony 100% rabat w odniesieniu do punktu wejścia z instalacji LNG. Uwzględniona została także rola terminala w zwiększeniu bezpieczeństwa dostaw gazu do Polski poprzez dywersyfikację kierunków dostaw gazu ziemnego oraz w rozwoju konkurencji na krajowym rynku gazu poprzez stworzenie możliwości pozyskania gazu z wielu różnych źródeł.

Kwestia ewentualnych rabatów na wybranych połączeniach transgranicznych może być rozpatrywana przy zatwierdzaniu metodologii wyznaczania cen referencyjnych zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/460 z 16 marca 2017 r. ustanawiającym kodeks sieci dotyczący zharmonizowanych struktur taryf przesyłowych dla gazu. Niemniej jednak w przypadku rabatów dla wybranych punktów transgranicznych będzie brany pod uwagę interes uczestników rynku, aby wyeliminować dodatkowe obciążenie określonych grup użytkowników w związku z ewentualnym przenoszeniem kosztów w wyniku udzielania takich rabatów.

Ustalone w niniejszym komunikacie wartości mnożników i współczynników sezonowych dla taryfy Operatora powinny skutkować obniżeniem opłat za przesyłanie gazu dla użytkowników korzystających z usług krótkoterminowych³. Wynika to z przeprowadzonych symulacji opłat za usługi krótkoterminowe dla struktury usług krótkoterminowych (ilości i moce) wykonanej w 2018 r. oraz współczynników korekcyjnych stosowanych w tym roku i ustalonych na 2020 r. Dla założonych warunków łączne opłaty z tych usług spadały o 3,9%, co powinno wpłynąć pozytywnie na rozwój rynku gazu i jego płynność.

5. Uwzględnianie aspektów, o których mowa w art. 28 ust. 3 Kodeksu taryfowego

Stosownie do postanowień art. 28 ust. 3 Kodeksu taryfowego Prezes URE podejmując decyzję odnośnie zagadnień wymienionych w ust. 1 tego przepisu bierze pod uwagę odpowiedzi otrzymane w ramach konsultacji oraz następujące aspekty:

a) w odniesieniu do mnożników:

- równowagę między ułatwieniem krótkoterminowego obrotu gazem, a zapewnianiem długoterminowych sygnałów dla efektywnego inwestowania w system przesyłowy,
- wpływ na przychody z usług przesyłowych oraz ich odzyskanie,
- potrzebę unikania subsydiowania skrośnego między użytkownikami sieci oraz zwiększenia odzwierciedlenia kosztów poprzez ceny bazowe,
- przypadki ograniczeń w fizycznym przepływie paliwa gazowego i ograniczeń umownych,
- wpływ na przepływy transgraniczne,

b) w odniesieniu do współczynników sezonowych:

- wpływ na ułatwienie ekonomicznego i efektywnego wykorzystania infrastruktury,
- potrzebę lepszego odzwierciedlenia kosztów poprzez ceny bazowe.

Analiza powyższych kwestii została przedstawiona w dokumencie konsultacyjnym.

³ Porównanie mnożników i współczynników sezonowych znajduje się w dokumencie konsultacyjnym dostępnym na stronie internetowej URE (por. przypis 2).

Ponadto należy wskazać, że w art. 13 ust. 1 Kodeksu taryfowego zostały określone dopuszczalne wartości mnożników dla następujących produktów z zakresu zdolności:

- kwartalnych i miesięcznych standardowych produktów z zakresu zdolności – nie mniej niż 1 i nie więcej niż 1,5;
- dobowych i śróddziennych standardowych produktów z zakresu zdolności - nie mniej niż 1 i nie więcej niż 3 (w uzasadnionych przypadkach wartość mnożnika może wynosić mniej niż 1, ale więcej niż 0 oraz więcej niż 3).

Ustalone wartości mnożników w niniejszym komunikacie, zarówno dla taryfy Operatora jak i EuRoPol GAZ-u mieszczą się w dopuszczalnych przedziałach określonych w Kodeksie taryfowym i będą stosowane zarówno na punktach połączeń międzysystemowych jak i wewnętrznych systemu przesyłowego. Także średnia arytmetyczna iloczynów współczynnika sezonowego (tabela 2) i odpowiedniego mnożnika (tabela 1) ustalonych do taryfy Operatora, obliczona zgodnie z art. 13 ust. 2 Kodeksu taryfowego, również mieści się w dopuszczalnych przedziałach określonych w art. 13 ust. 1 Kodeksu taryfowego.

Poziom mnożników pozwala Operatorowi na utrzymanie odpowiedniej proporcji między produktami długoterminowymi zapewniającymi Operatorowi stabilność przychodów a przez to możliwość realizacji inwestycji rozwojowych, a produktami krótkoterminowymi, które umożliwiają użytkownikom sieci bilansowanie swoich portfeli zakupowych.

Z uwagi na fakt, iż mnożniki i współczynniki sezonowe stosowane dla produktów krótkoterminowych ustalane są w jednakowej wysokości dla wszystkich punktów wejścia i wyjścia, każdy z użytkowników sieci ponosi takie same opłaty za produkty krótkoterminowe niezależnie od dróg przesyła. Biorąc pod uwagę powyższe nie występuje wpływ zastosowania mnożników oraz współczynników sezonowych na poziom subsydiowania skrośnego między użytkownikami sieci ani na przepływy transgraniczne.

Dodatkowo, współczynniki sezonowe ustalane są na poziomie odzwierciedlającym rozpięty w systemie przesyłowym uzależnione od rynkowego profilu zapotrzebowania na paliwo gazowe i nie mają one negatywnego wpływu na efektywne wykorzystywanie infrastruktury przesyłowej. W związku z faktem uwzględniania w kalkulacji taryfy mocy dla usług krótkoterminowych, ustalony poziom mnożników i współczynników sezonowych nie wpłynie na odzyskiwanie przychodu przez Operatora i EuRoPol GAZ.